

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

ROČNÍK XVI.

č.6 (183)

Pripravil: IVAN GAJDIČIAR st.

SPOMIENKY NA VIOLÍN (3)

Rozprávanie nášho spoluobčana MARIANA KOBOLKU, ktorého životný príbeh začal v rodisku jeho rodičov v čase, keď ešte zúrila 1. svetová vojna a Rakúsko-uhorská monarchia spela k svojmu zániku, má dnes svoje tretie a posledné pokračovanie. To druhé popisalo povodeň v júni 1965 a obdobie, keď si obyvatelia Violína zachraňovali holé životy, boli evakuovaní z hodiny na hodinu a svoje domovy opúšťali v beznádeji. Príbeh sme prerušili v dobe, keď sa pustili do obnovy spustošenej osady a svojich, väčšinou nových rodinných domčekov.

So zredukovaním osadníkov sa znížil aj počet detí navštevujúcich školu. V povodňou poškodené škole sa učil nedalo, v šk. roku 1965/66 deti navštevovali školu dočasne umiestnenú v podniku Mlyny a pekáreň Modra - Harmónia. Po obnove sa škola na Violíne stala „málotriedkou“. Kým pred povodňou v roku 1960 školu navštevovalo 43 žiakov, o 5 rokov neskôr to bolo už len 33. Počty žiakov takto postupne klesali až do jej úplného zániku v roku 1977. Učiteľkou a zároveň riaditeľkou bola po celý čas Helena Fučeková, rod. Chribíková, ktorej rodičia boli tiež prisťahovalcami z Kysúc. V roku 1977 malo do lavíc zasadených len 9 detí, a tak vyučovanie v škole úplne zrušili a žiakov pričlenili do Základnej školy v Kolárovo, vzdalenej 9 km, kam dochádzali vlakom z Violína dve zastávky. Rozhodnutie o zrušení vyučovania bolo zároveň aj orietlom nad školstvom, kultúrou a v veľkej časti i spoločenským životom vo Violíne. Dovtedy pekná a zrekonštruovaná budova sa stala príťažou pre vtedajších predstaviteľov školstva i obce. Nedokázali v nej zabezpečiť vhodné využitie v prospech tamojších osadníkov a budova začala postupne chátrať. Neskôr sa stala dočasným skladom pre OD Prior Komárno a potom bola opäť nevyužitá. Keďže tento stav pretrvával celé roky nakoniec ju opustenú a bez dozoru rozkradli. Budova školy sa stala smutnou ruinou, nad ktorou dnes rastie iba burina.

Kysuckí obyvatelia Violína

Na Violíne som sa síce nenarodil, ale bol som s ním bytostne spätý ako so svojim domovom, ktorým sa mi osada stala po vojne a návrate osadníkov na jeseň roku 1945. Mal som vtedy 6 rokov a dobre si pamätám na tri ulice, ktoré tvorili kostru celej osady. Prvá, najdlhšia, ktorú si ľudia nazvali „Šurikova“, viedla od cintorína smerom k železničnej trati na Kolárovo. Bola obývaná týmito rodinami: Kadúchovci (Jozef), Čuboňovci

(Dominik), Škuľavíkovci (Ondrej), Ježíkovci (František), Gerčákovci (Pavol) Podľa mojich informácií, on jediný sa vrátil na Kysuce a býval v Turzovke pri stanici, v domčeku „u vohtra“ pri výhybkách v smere na Makov. Na spomínanej ulici vo Violíne ďalej bývali Učníkovci (Adam st.), Korený (Ferko - saxofonista), Kobolokovci (Jozef - zvonár), Plechovci (Štefan), Bobekovci (Ján), Škuľavíkovci (František), Kolesárovci (Štefan), Nekorancovci (bezdetná vdova), Hrošovci (Jozef - huslista), Fučekovci (Gašpar), Dedičovci (Ján), Dedičovci (Matúš), Gajdošovci (Jozef), Škuľavíkovci (František ml. - bubeník), Dedičovci (František), Škuľavíkovci (Matúš), Učníkovci (Adam ml.), Učníkovci (Štefan - „Dubač“), Fučekovci (Jozef), Jatyovci (František), Škuľavíkovci (Pavol), Škuľavíkovci (Jozef - „buchtoš“), Petríková - Kovalíková (muž jej odišiel do Ameriky a viac sa nevrátil), Kovalíkovci (Ján), Stopkovci (Jozef), Sabelovci (Pavol), Žákovci (Ján), Korčekovci (Jozef st.), Muchovci (Ján - „harmonikár“ a brat Karol), Smieškovci (Peter), Škorníkovci (Pavol a Ján), Korčekovci (Ján), Korčekovci (Martin), Šuríkovci (Ján), Bútorovci (Jozef), Smieškovci (Ján) a Kobolokovci (Štefan).

Druhá ulica ktorú nazývali z maďarčiny „újfala“, sa začínala za železničnou traťou pri škole a viedla smerom do polí k mestu Kolárovo. Bola obývaná týmito rodinami: Paľúchovci (Peter), Šipulovci (Dominik), Gondekovci (Ondrej), Okuliarovci (Jozef), Klúčikovci (Jozef), Kapušňákovci (Štefan), Kapušňákovci (Jozef), Zajacovci (František), Tuhovčákovci (Ondrej), Hazuchovci (Jozef), Godiškovci (Pavol), Kobolokovci (Ondrej), Galanžárovci (Jozef), Klagovci (Štefan) a Hrtúsovci (vdova po...?)

Tretia ulica začínala pri železničnej zastávke a viedla súběžne s druhou vo vzdialenosti asi 350 - 400 metrov. V budove zastávky, kde bol i služobný byt, sa striedali nájomníci, ale najdlhšie tu bývali Močkorovci. Domáca

mala na starosti výdajňu cestovných lístkov, upratovanie i okolitú údržbu zastávky. Jej manžel, Milan, bol traťmajstrom na trati Komárno - Kolárovo. Na tejto ulici bývali Škuľavíkovci (Juraj), Matejíkovci (Štefan), Jurgovci (Veronika), Vyrobitkovci (Jakub), Škuľavíkovci (Jozef st.), Gondekovci (Imrich), Godekovci (Ján), Paľúchovci (František), Godiškovci (Peter), Mudříkovci (Pavol), Čuboňovci (Ondrej), Polkovci (Veronika), Hrošovci (František - „rušňovodič“), Suchoňovci (Jozef), Bebčákovci (Filip a Matúš), Stopkovci (František). Ulica pokračovala cez pole okolo sídla Slezingerovcov smerom na Truglyho majer, kde bývali ešte tri kysucké rodiny - Kapušňákovci (Pavol - „gablas“), Ostružiarovci (Valentín) a Čisárikovci (František).

Okrem týchto základných ulíc obývaných Kysučanmi boli v okolí Violína ďalšie rodiny, ktoré bývali v železničných budovách. Na zastávke - Kralka - Škuľavíkovci (František ml.), Kralka, výhybková budova - Gondekovci (Pavol), na zastávke Balvany - Škuľavíkovci (Ján), na zastávke Kameničná - Halagačkovci (Ondrej), ďalej na malej usadlosti asi 1 km v smere do Čalovca bývali Chylíkovci (Pavol) a v neďalekej osade Štúrova asi 3 km od Violína smerom na Okoličnú na ostrove bývali Chribíkovci (Jozef). Všetci spomenutí sa cítili „kysuckými Violínčanmi“, často sa stretávali a pravidelne navštevovali pri každej novej príležitosti.

Mnohí dnešní potomkovia kysuckých Violínčanov či violínskych Kysučanov azda ani netušia, z ktorých častí Kysúc pochádzali ich dedovia a pradedovia. Možno si niektorí uchovali spomienku na svoje rodné kysucké korene podobne ako ja, ktorý som sa, možno aj z vôle osudu, vrátil späť na Kysuce. Pre iných je to možno už dávno zabudnutá história. Turzovka bola pri odchode rodákov do Violína rozľahlou obcou a po vojne najväčšou dedinou v bývalom Československu. Z rozprávania rodičov a ich vrstovníkov všetci osadníci Violína boli až na výnimky z vtedajšej Turzovky a okolia - boli to osady Klokočov, Rybáre, Korňa, Riečky, Dlhá, Turkov, Klin, Hlavice, Hrubý Buk, Potôčky, Vrch Predmier, Kornica, Javorová, Hlinené a ďalšie, ktorých názvy sú rovnaké aj dnes, ale už sú samostatnými obcami alebo ich časťami.

Slovan Violín v 60. rokoch m.s. Autor spomienok v dolnom rade druhý zľava.

Súčasnosť - Železničná stanica Violín

Violín ostane Violínom aj keď možno bez svojich Kysučanov...

Raz mi jeden dobrý priateľ, železničiar, povedal: „Marian, tam, kde je železnica, tam sa život rozvíja...“. Mal pravdu - veď so železnicou (mimo chodom bola postavená presne ako tá naša „turzovská“ - v roku 1914) prišiel život aj na Violín a rovnako so zánikom železnice (vlak na trati Komárno - Kolárovo už dávno nechodí a železnica je zarastená burinou vyše pása, kde tu rastú už mladé topole a vrbý) sa postupne

život z osady Violín aj vytráca. Dnes už väčšina spomenutých rodín na Violíne má svoju trvalú spomienku len na miestnom cintoríne. Aj moje violínske korene ochabli a z príbuzných neostal nik. Violín ostane Violínom aj bez svojich Kysučanov. Chodím si na nich zaspomínať raz - dva razy do roka väčšinou na cintorín, kde sa mi oživujú všetky uvedené spomienky ako starý film.

Ďakujem Bohu za roky strávené na Violíne i mimo neho, ako aj svojim rodičom, Štefanovi (*1904 †1954) a Márii (*1905 †1999) za neľahkú výchovu a starostlivosť

o svojich osem synov, mojich súrodencov. Taktiež aj za ich spomienky a rozprávania, z ktorých som veľa načerpal a zachoval si ich pre svoj život. Rovnako vďaka patrí i mojim priateľom a blízkym - Helenke Fučekovej, Milanovi Bútorovi a Jankovi Kadúchovi, ktorí mi pomohli oživiť moje spomienky. Venujem ich ďalším generáciám Kysučanov a Violínčanov, aby vedeli, že ich osudy sú už takmer sto rokov navzájom previazané a sú navždy jeden druhému súčasťou vlastnej histórie.

(KONIEC)

BLAHOŽELÁME

V tomto mesiaci oslávia životné jubileá a polokruhle narodeniny členky Spolku

JOZEF KOPYČÁR
Turzovka

Ing. LUDOVÍT ŠTEFÁK
Čadca

MUDr. VLADIMÍR GAJDIČIAR
Čadca

Ing. ANTON JEŽÍK
Turzovka

Ing. KATARÍNA DOROCIAKOVÁ
Turzovka

Ing. STANISLAVA BARČÍKOVÁ
Opava, ČR

Želáme im všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalších rokoch života veľa šťastia, úspechov a rodinnej pohody.

POTEŠILO NÁS

- že partnerské občianske združenie TERRA KISUCENSIS zorganizovalo v uplynulom mesiaci **cyklus prednášok k 400. výročiu založenia Turzovskej farnosti**. Menej potešiteľná však bola malá účasť poslucháčov z radov členov nášho Spolku...
- že člen nášho Spolku, **JUDr. Eduard Kukan** bol v májových voľbách do EP opätovne zvolený za poslanca Európskeho parlamentu
- že Spolok aj pre tento rok získal príspevok od Mesta Turzovka na usporiadanie

tradičného rezbárskeho plenára DREVENÉ TAJOMSTVÁ, ktorý sa uskutoční v júli t.r.
- že trasy tohtoročného turistického **pochodu UHORČÍKOVÝM CHODNÍKOM**, usporiadaného v čase V. Svetového stretnutia Turzovčanov budú **rozšírené o jeden poznávací „mestský okruh“**, vedúci **po kultúrnych pamiatkach a pamätihodnostiach mesta**. Okruh bude príležitosťou najmä pre Turzovčanov získať okrem bohatých poznatkov o svojom meste aj hodnotný pamätný list za účasť na „Uhorčíkovom chodníku“

PRIPOMÍNAME SI

- v nedeľu 8. júna 2014 uplynie 50 rokov od času, čo v Bratislave zomrel významný turzovský rodák, právnik a verejný činiteľ **JUDr. JÁN SEKÁČ**. (narodil sa 8.3.1882)
- v piatok 20. júna 2014 uplynie 65 rokov od času, čo v Bratislave zomrel významný turzovský rodák, redaktor a osvetový pracovník **ANTON KOMPÁNEK**. (narodil sa 23.5.1891)
(O oboch osobnostiach podrobne informuje monografia **TURZOVKA 1598 - 1998** na str. 448 a 455.)

OPRAVA A OSPRAVEDLNENIE

V minulom čísle sme na tomto mieste uverejnili blahoželanie k 60. výročiu vzniku obce Klokočov. Pri jeho príprave došlo k poľutovania hodnému omylu - erb obce Klokočov bol zamenený za erb inej slovenskej obce rovnakého mena. Čitateľom aj občanom Klokočova sa za túto neúmyselnú chybu ospravedľujeme a uverejňujeme erb obce v správnej podobe.

Aktuálne informácie o činnosti nášho Spolku nájdete na webových stránkach www.spolokpriatelovturzovky.sk